

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Jacek Widło (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa N. F. i M. F.,
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 15 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w W.,
zażalenia strony pozwanej
na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie
z 1 czerwca 2022 r., sygn. akt V Ca 131/20,

1. oddała zażalenie;

**2. zasądza od pozwanego Banku spółki akcyjnej w W.
na rzecz powodów M. F. i N. F. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset
złotych), tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu zażaleniowym
przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 1 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną pozwanego. Jak stwierdził Sąd Okręgowy skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. W niniejszej sprawie wartość dochodzonego w pozwie roszczenia, wynosiła 41 545 zł, w związku z czym wartość przedmiotu zaskarżenia dla żadnego z powodów nie kwalifikowała się do rozpoznania w postępowaniu kasacyjnym.

W zażaleniu na to postanowienie pozwany zarzucił naruszenie art. 398² § 1, art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez bezpodstawne odrzucenie skargi kasacyjnej, pomimo braku przesłanek ku temu, w szczególności wobec braku wydania postanowienia w trybie art. 25 k.p.c., a zatem pomimo braku weryfikacji wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej przez pozwanego przy wniesieniu skargi kasacyjnej. Z ostrożności procesowej skarżący zarzucił także naruszenie art. 19 § 1 i 2 w zw. z art. 365 i 398² § 1 k.p.c. przez bezzasadne oparcie zaskarżonego rozstrzygnięcia na wyrażonym, bez uprzedniego sprawdzenia wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, stanowisku, że w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia powinna być tożsama z wartością przedmiotu sporu określoną przy wniesieniu powództwa, podczas gdy, z uwagi na skutki prawne prawomocnego wyroku (uznanie nieważności umowy), wartość tę powinno ustalać się zgodnie z art. 19 § 2 k.p.c. We wnioskach skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanego powodowie wnieśli o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

W ocenie Sądu Najwyższego wskazana w pozwie przez powodów wartość przedmiotu zaskarżenia (k. 1) zachowała aktualność również na etapie postępowania kasacyjnego. W pozwie wskazano tę wartość na kwotę 41 545 zł (powodowie domagali się jej zwrotu z tytułu nadpłaty kredytu), która nie była w ogóle kwestionowana (sprawdzana) w toku procesu przed Sądami obu instancji. Dopiero na etapie skargi kasacyjnej pozwany bank zmienił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 260 000 zł, argumentując, że przed Sądem drugiej instancji orzeczono nie odnośnie do zwrotu kwoty nadpłaconego kredytu, ale ustalono nieważność umowy kredytowej łączącej strony (stosunku prawnego). Należy podkreślić, że ustalenie to miało charakter przesłankowy (wpadkowy) dla rozstrzygnięcia o roszczeniu o zapłatę. W niniejszej sprawie wskazana w pozwie wartość przedmiotu zaskarżenia nie została sprawdzona w myśl art. 25 § 1 i 2 k.p.c. Możliwość sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanego w apelacji, wynikająca z art. 368 § 2 zdanie trzecie k.p.c., nie otwiera możliwości

ponownego sprawdzenia wartości przedmiotu sporu. Pozostaje ona w takiej kwocie, jaka została ustalona przed sądem pierwszej instancji. Żaden z Sądów nie uruchomił jednak postępowania incydentalnego mającego na celu zweryfikowanie (sprawdzenie) wartości przedmiotu sporu oznaczonej przez powodów, a zatem pozostawała ona także aktualna w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że określona w pozwie wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji w myśl art. 25 § 1 i 2 k.p.c. pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i kasacyjnym (art. 368 § 2 w zw. z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. – zob. postanowienia SN z 20 października 2008 r., I PZ 26/08, i z 19 grudnia 2017 r., I PZ 12/17). Należy mieć również na względzie, co uszło uwagi skarżącego, że art. 398² k.p.c. ma charakter bezwzględny i nie jest dopuszczalne dowolne, zależne wyłącznie od woli stron „oznaczenie” wartości przedmiotu zaskarżenia po to, ażeby uzyskać uprawnienie do wniesienia skargi kasacyjnej w sprawie, w której skarga taka jest niedopuszczalna. Ewentualne badanie wartości przedmiotu zaskarżenia, podanej w skardze kasacyjnej, ma na celu sprawdzenie, czy skarga kasacyjna jest dopuszczalna ze względu na minimalną wartość zaskarżenia wymaganą od skargi kasacyjnej według art. 398² § 1 k.p.c. i nie może być utożsamiane ze sprawdzeniem wartości przedmiotu sporu, o którym stanowią art. 25 i 26 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

